St. 200 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v petek 25. avgusta 1922 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVII

izhaja, izvzemši pondeljek [illegible] dnevno. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnina [illegible]. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7. —, 3 me[illegible] 50, pol leta L 32. —, in celo leto L [illegible] Za inozemstvo mesečno 4 lir[illegible] Telefon uredništva in uprave [illegible]

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (73 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent osmrtnice, in zahvale, poslanice in vabila po L 1· —, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj pa L 2 — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

BREZ ODMEVA

Včeraj smo priobčili dopis iz Kanala na Goriškem, v katerem je na kratko opisan obisk fašistov. Prišlo je več „gostov“ iz raznih krajev Julijske Krajine in seveda ni mankal niti načelnik julijskega fašizma posl. Giunta. Obisk teh „prijaznih gostov“, ki so bili oboroženi od nog do glave, je imel svoj namen in pomen: preteklo nedeljo se je ustanovil v Kanalu nov fašjo in pri tej priliki je bila svečano razvita njegova zastava. Govorili so razni predstavniki julijskega fašizma, med katerimi je seveda imel glavno besedo poglavar Giunta. V svojem govoru je baje rekel med drugim, da „fašisti niso izrecni sovražniki Slovanov“ (nemici dichiarati). — Vsi govorniki pa so v eni ali drugi obliki naglašali, da je vzel fašizem v svoje roke tisto nalogo, za katero da je liberalna država popolnoma nesposobna, t. j. nalogo pomirjenja obeh plemen v Julijski Krajini. Tukajšnji laški listi pa znajo povedati, da se je v kanalski fašjo vpisalo tudi več slovenskih mladeničev!

Giuntove besede ne bodo seveda napravile nikakega vtisa na nobenega zavednega julijskega Slovana in fašistovski prvak sam gotovo ne računa, da bi bili julijski Slovani povrženi toliki pozabljivosti. Toda njegov nastop je vendarle značilen z več vidikov. Ako spravimo njegovo „miroljubno“ razpoloženje v zvezo s fašistovsko agitacijo med našim ljudstvom, o kateri se nam poroča iz raznih krajev naših pokrajin, se moramo nehote vprašati, ali niso prišli julijski fašisti na idejo, da bi delo svojega velikega „izpreobračanja“, ki ga vršijo tako uspešno med italijanskimi socialisti, raztegnili tudi na naše ljudstvo? Ali si niso morda izmislili „novo taktiko“, ki naj bi v gotovih krajih in ob gotovih razmerah šla sporedno s taktiko nasilnega strahovanja in jo izpolnjevala?

Na vsak način nam narekuje že najelementarnejša previdnost, da vzamemo slične nastope naših fašistov resno v pretres. Naše ljudstvo, ki je znalo kljubovati najhujšim nasiljem, kar jih je padlo po njem v vsej njegovi zgodovini, mora biti pripravljeno, da odbije tudi morebitne napade od zadaj, s katerimi bi hotel fašizem pod krinko pomirjenja omajati naše vrste in zanetiti med nami „državljansko vojno, kakršna razsaja po stari Italiji“. Kljub par odpadnikom, ki so se v svoji nevednosti dali tu pa tam (posebno v Istri) zapeljati, ima zdravo jedro našega ljudstva dovolj moralne moči, da bo preneslo in prestalo tudi novo preizkušnjo. O tem nas je prepričalo tudi zadržanje naših Kanalcev preteklo nedeljo. Čim so prišli oboroženi gosti v trg, se je ljudstvo umeknilo in poskrilo. Ljudje so bili, kakor nas obvešča naš poročevalec, tako prestrašeni, da si niso upali niti v cerkev k popoldanski službi božji!

In tako zadržanje našega ljudstva napram fašizmu je popolnoma naravno, je logična posledica slike, ki si jo je ustvarilo o fašizmu v svoji preprosti a nepokvarjeni duši. Ako vprašamo našega človeka, kaj je fašizem, nam ne bo šel iskat nikakih teoretičnih razprav o tem čudnem povojnem gibanju; ne bo razmotrival, kaj je na fašizmu bistvenega in kaj postranskega, kaj stalnega in kaj minljivega, temveč bo presojal fašistovski pojav po istem pravilu, katerega se drže ljudske množice od nekdaj. In to pravilo obstoji v tem, da se vsak duševni pojav, vsako duševno gibanje pojmuje in presoja na podlagi zunanjih znakov, s pomočjo katerih se tak pojav očituje našim čutilom. Le po teh znakih se da opredeliti bistvo tega, kar se za njimi skriva, in brez njih bi se sploh ne bilo mogoče zavedati nobenega nesnovnega obstojanja. Kdo bi mogel n. pr. povedati, kaj je vera, če bi ne bilo obredov in drugih dejanj vere, s katerimi jo lahko zpoznamo? Kako bi bilo mogoče razlikovati n pr. med krščansko in turško vero drugače nego na podlagi zunanjih znakov, s katerimi se nam razodeva? Isto velja o nacionalizmu, patriotizmu, fašizmu in o vseh raznih „—izmih“, ki jih tako pogostoma srečavamo v spisih dnevnega časopisja.

Ako torej vprašamo našega preprostega človeka, kaj je fašizem, nam ne bo mogel drugače odgovoriti, nego da nam našteje vsa tista znamenja, s katerimi se mu je do sedaj predstavil. In v tem oziru ima naše ljudstvo že celo zalogo, celo litanijo, ki jo zna vsak julijski Slovan na pamet, ker se mu je neizbrisno vtisnila v njegovo dušo. Pogorišče nekdaj ponosnega Narodnega doma v Trstu, zažig Narodnega doma pri Sv. Ivanu, v Barkovljah in Rojanu; razbite in opustošene pisarnice naših odvetnikov, toliko in toliko pogorelcev po naših istrskih vaseh, ki jim je fašizem uničil domovanje povodom državnozborskih volitev, uničeni pridelki, raztočeno vino, toliko in toliko pretepenih naših poslancev, mož in mladeničev, toliko in toliko izgnanih duhovnikov, učiteljev in drugih narodnih in kulturnih delavcev, ki so morali zbežati pred neusmiljenim nasiljem, beg celih vasi v gozdove, da se rešijo pred sumaričnim pokoljem, kakor se je pripetilo nedavno nekaterim našim krajem na Tolminskem, poniževanje posameznih oseb, onečaščanje naših spomenikov, motenje službe božje, motenje hišnega miru, zmerjanje in psovanje naših vodilnih mož in tudi celokupnega našega plemena itd. itd.

To je dolga litanija tistih zunanjih znakov, s katerimi se je fašizem predstavil našemu ljudstvu. Ali se morejo fašisti čuditi, da si jih naše preprosto ljudstvo zamišlja kot nekaj strašnega, kot nekako šibo božjo in pokoro? Dejanja fašizma proti temu ljudstvu so bila tako grozovita, da jih ne bomo mogli pozabiti, dokler bo živel naš rod.

Strah, ki ga občuti naše ljudstvo vsakikrat, ko pride v kakršnokoli dotiko s fašizmom, je znak globoko ukoreninjenega notranjega odpora proti nasilju in proti vsem njegovim glasnikom. V duši našega ljudstva torej ne more biti prostora ne za fašizem ne za filofašizem.

In vsled tega bodo ostale Giuntove besede med našim ljudstvom brez vsakega odmeva.

Italija

Seipel v Italiji. — Sestanek z ministrom Schanzerjem v Veroni.

BOCEN, 24 Danes je odpotoval minister za zunanje zadeve Schanzer iz Bocena v Verono. Spremlja ga njegov osebni tajnik kom. Varvaro. Minister Schanzer je odpotoval z istim vlakom, v katerem je bil avstrijski državni kancelar dr. Seipel. Minister Schanzer in kancelar Seipel prispeta v Verono danes zvečer.

DUNAJ, 24. Korrespondenz Bureau javlja, da je italijanski minister za zunanje zadeve Schanzer povabil kancelarja Seipela na sestanek, ki se bo vršil v petek 25. t. m. v Veroni. Vsled tega vabila sta odpotovala kancelar Seipel in finančni minister Segur včeraj iz Berlina v Verono in se ne povrneta na Dunaj pred nedeljo. Avstrijski poslanik v Rimu Kwiatkowski je dobil nalog, naj pride v Verono.

RIM, 24. Vsled prošnje avstrijskega kancelarja Seipela, da bi se sestal z italijanskim ministrom za zunanje zadeve še pred svojim povratkom na Dunaj, je bil določen pogovor med Schanzerjem in Seipelom, ki se bo vršil jutri v Veroni. Pogovor pa bo imel le informativen značaj in minister Schanzer ne bo mogel sprejeti nikakih obvez, ker mora o njih sklepati celokupno ministrstvo. Minister Schanzer je pozval senatorja Contarinija, naj pride v Verono, da se udeleži pogovorov.

Italija in avstrijsko vprašanje.

RIM, 24. Vsled dejstva, da je stopilo avstrijsko vprašanje v svojo odločilno dobo, so vsi tukajšnji krogi resno vznemirjeni! Glavni vzrok vznemirjenju in razpravam je Mali sporazum, ki je poleg Italije najodločnejši činitelj v zadevah Srednje Evrope. Težišče politike Malega sporazum v soglasju s Francijo. Taka rešitev med drugimi tudi radi tega, ker se vršijo ravno v tem hipu na Češoslovaškem konference državnikov Malega sporazuma. Listi pripisujejo češoslovaškemu ministrskemu predsedniku prizadevanje, da bi se Avstrija pridružila Malemu sporazumu, tako da bi postal obroč okoli Madžarske popoln. Pri tem da postopa Mali sporazum v soglasju s Francijo. Tako rešitev avstrijskega vprašanja da bi pomenila velik diplomatičen poraz Italije, ker bi se na ta način vzpostavila v drugi obliki bivša monarhija. Vsled tega prevladuje mnenje, da bi morala Italija izkoristiti sedanji hip, da zadobi zopet pretežen vpliv v Srednji Evropi. In to bi se doseglo s politično in gospodarsko zvezo med Italijo in Avstrijo. Taka zveza bi imela velik pomen tudi za promet med Trstom in zaledjem, kar bi bilo na veliko korist tega pristanišča. Po drugem naziranju pa bi bila taka združitev med Avstrijo in Italijo za to poslednjo zelo škodljiva in naravnost nevarna, ker bi zahtevala ogromne žrtve na eni strani, med tem ko bi na drugi strani znala postati konkurenca avstrijske industrije usodna za italijansko industrijo. V vsakem slučaju pa je gotovo, da ne bo Italija dovolila nikakih izprememb, ki bi bile v nasprotju z mirovnimi pogodbami. V tem smislu se je izrazil tudi minister Schanzer, ko je bil pred kratkim v Londonu. Minister Schanzer je rekel, da bo rimska vlada dala zasesti avstrijsko ozemlje z vojaško silo, ako bi se v Srednji Evropi izpremenilo sedanje stanje na način, ki bi bil za Italijo nepovoljen.

Kar se tiče misli o združitvi Avstrije z Italijo, je postalo sedaj znano, da se avstrijski in italijanski krogi bavijo s to idejo že več časa. Včerajšnja «Idea Nazionale» piše o tej zadevi med drugim sledeče: «Nimamo več razloga, da bi še nadalje molčali o obisku nekega visokega uradnika z Dunaja, ki je bil v Rimu pred dobrim mesecem. Ta odposlanec avstrijske republike je imel priliko odkrito obrazložiti načrt za carinsko združitev med Italijo in Avstrijo».

Kljub vsemu pa se mora tudi ta rešitev izključiti. Italijanska vlada je vezana po pogodbah, ki ne dopuščajo združitve z Avstrijo v nobeni obliki. Danes je gotovo, da bo rimska vlada slične predloge avstrijskega kancelarja odklonila ter se postavila na stališče strogega «status quo».

Jugoslavija

Vnanjepolitični položaj Jugoslavije Odnošaji z Italijo in drugimi državami Izjave ministra Ninčića

BELGRAD, 24. Minister vnanjih stvari Ninčić je zbral pred svojim odhodom v Prago časnikarje, katerim je podal zelo važne izjave z ozirom na vnanjepolitični položaj Jugoslavije.

«Tokrat gremo v Prago — je izjavil minister vnanjih stvari — da se spričo sestanka Zveze narodov že vnaprej sporazumemo o gotovih vprašanjih, ki so na dnevnem redu, da moremo tako skupno nastopiti in narediti dober vtisek kakor v Genovi. Brez vsakega dvoma je, da bo mogla Mala ententa dobiti enega člana v Zvezi narodov, čeravno je dosti nasprotnikov proti temu. Glavno je za nas tudi danes to, da vstopi predstavnik naše skupine v Zvezo narodov. V Pragi se bo proširil dogovor s Češoslovaško na delj časa in na širši podlagi.

Z ozirom na pisanje nekaterih listov o Beneševem delovanju za vstop Bolgarske v Malo entento, je izjavil Ninčić, da ni dalo vedenje Beneša nikdar povod za kako nejevoljo na jugoslovenski strani, ker je Beneš, vedno, ko je šlo za kako vprašanje Balkana, poudarjal potrebo, da se sliši mnenje Jugoslavije. Tudi ob tej priložnosti, ko je Bolgarska prosila za vstop v Malo entento, je dobila odgovor, naj se najprej obrne na kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Naš politični položaj nasproti Madžarski — je nadaljeval Ninčić — ni tako slab, kakor se piše. Jaz sem prepričan, da se bodo odnošaji med nami in Madžari znatno izpremenili, ko na Madžarskem prevlada treznost. Kakor vam je znano, je imela Avstro-Ogrska mnogo uradnikov in posebno mnogo, mnogo več, nego ji jih je bilo treba, jih je imela Madžarska. Po zlomu, ko je postala še manjša, se je to število še zvišalo. Zvišalo se je tudi število njihovih častnikov. Ti častniki z delom ostale inteligence si hočejo najti kak poklic in organizirajo društva, tajna in javna, ki na razne načine delujejo pri nas. Imamo zanesljive informacije o vsem tem in jih pazljivo zasledujemo. Oni posamezno povprašujejo o stanju naše vojske. Lahko povem to-le: Naj pridejo sem in mi jim bomo dali uradne podatke o naši vojski; prepričan sem, da bodo potem opustili vsak poizkus povzročitve zmešnjav v vnanjih odnošajih z Madžarsko.

Bolgarska je odklonila naše zahteve — je nadaljeval Ninčić — zahtevajoč ponovno, da se vprašanje komitaških akcij reši potom sodelovanja naših in bolgarskih obmejnih čet. Mislim, da je Bolgarska v tem napačno ravnala. Bolgari so pokazali, da nimajo mnogo želje, da se z nami sporazumejo. Verjamem sicer, da ne more priti do velikih komplikacij, vendar je bilo to zadržanje Bolgarske vzrok, da so postale naše vezi z Grčijo bolj intimne. Pogajanja se bodo na vsak način nadaljevala in naredilo se bo vse mogoče, da se ustvarijo dobri medsebojni odnošaji.

Kar se tiče Italije, se moramo sporazumeti še v enem vprašanju, ki se tiče italijanskih šol. Upam, da se bomo sporazumeli tudi v tem vprašanju. Italijanski minister vnanjih stvari je podal te dni izjavo, da se mora trianonska pogodba točno izvršiti. Kakor vidite, želi Italija postopati v vprašanju srednje Evrope sporazumno z nami.

S Poljsko smo doslej delovali povsem sporazumno. Ni dvoma, da bosta Mala ententa in Poljska tudi v Ženevi nastopili složno kot en mož. Priznati treba, da je položaj Poljske, ki je na severu, drugačen nego položaj ostalih držav Male entente. Vsled tega na Poljskem niso vsi složni v tem, da naj bi Poljska stopila v Malo entento.

Glede odnošajev z Rusijo je minister vnanjih stvari poudarjal, da Jugoslavija ni sprejela in ne bo sprejela nikake mednarodne obveze proti Rusiji. Kar se tiče odbora za prehrano Rusije, je minister izjavil, da ta doslej ni bil sprejet, ker se v njem nahaja oseba, ki je izrecen komunist. Vlada bo medtem že danes naredila potrebne korake, da se to vprašanje čim prej definitivno reši.

Minister je končno govoril tudi o konkordatu z Vatikanom, poudarjajoč veliko važnost tega vprašanja. Potrebno je na vsak način stopiti v stik z Vatikanom, toda vprašanje je zelo kočljivo, ker obstojita — kakor znano — dva konkordata: srbski in bivši avstrijski. Treba je najti podlago, na kateri se bo rešilo to vprašanje.

Bivši jugoslovenski delegat v Trstu ni imel nikakega pogovora z italijanskim zastopnikom Contarinijem

BELGRAD, 24. Listi objavljajo informacijo iz poučenega vira, da bivši jugoslovenski delegat v Trstu g. Nešić ni imel tekom svojega zadnjega prihoda v Trst nikakega pogovora z zastopnikom italijanske vlade Contarinijem in da je za stilizacijo sporazuma med Jugoslavijo in Italijo pooblaščen edino-le jugoslovenski poslanik v Rimu Antonijević. G. Nešić je potoval v Trst edino-le zato, da izroči tamošnjo delegacijo v roke g. Cencar-Markovića, bivšega jugoslovenskega zastopnika v Zadru, ki je imenovan za konzula v Trstu.

Vladni ukrepi proti draginji

BELGRAD, 24. Na zadnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo o draginjskem vprašanju in o odredbah, ki naj bi zajezile val vedno bolj naraščajoče draginje. Pomočnik finančnega ministra dr. Sv. Popović je poročal o dosedanjem poteku posvetovanj z zastopniki mlinske industrije. Mlinarji zahtevajo med drugim nizko izvozno carino na moko in svobodni izvoz luksuzne moke. Ministrska konferenca je dalje obširno razpravljala o stanju letine ter je soglasno sklenila, da se potom prohibitivne izvozne carine omeji izvoz živil. Določene so te-le visoke carine: na pšenico 100 kg 150 din., na rž 100 kg 150 din., na ječmen 100 kg 100 din., na koruzo 100 kg 150 din., na fižol 100 kg 200 din., na čebulo 100 kg 200 din., pšenično moko 110 din., koruzno moko 110 din. Za izvoz živih ali zaklanih nad 60 kg težkih svinj je določena carina 100 din. za glaov. Izvoz sena in ovsa je strogo zabranjen.

Češoslovaška

Prebivalstvo češoslovaške republike

PRAGA, 24. Statistični urad češoslovaške republike je objavil uradne statistične podatke o ljudskem štetju 15. februarja leta 1921. Celokupno prebivalstvo republike znaša 13.604.807 oseb. od teh 13.366.080 češoslovaških podanikov in 238727 tujcev. Po narodnosti je med domačini: 8,759.186 Čehoslovakov, 459.346 podkarpatskih Rusov, 3,122.390 Nemcev, 745.935 Madžarov, 180.332 Židov, 75.650 Poljakov in 23.335 drugih narodnosti. Nemcev so l. 1910 na sedanjem ozemlju republike našteli 3 miljone 747 tisoč 540. Nazadovali so torej za 625.150.

Rusija

V južni Rusiji ni več lakote

LONDON, 24. Osrednji urad ameriškega odbora v Evropi za pomoč Rusiji je prejel iz Rusije brzojavko, ki pravi, da v Ukrajini ni več lakote. Za to se je treba predvsem zahvaliti pomoči, ki so jo poslale ameriške Zedinjene države.

Finska ne more ratificirati sporazuma med baltiškimi državami

HELSINGSFORS, 23. Finska vlada je izdala uradno obvestilo, v katerem izjavlja, da ji vsled sedanjega parlamentarnega položaja ni mogoče ratificirati varšavske pogodbe. Obenem pa naglaša, da želi Finska ohraniti sporazum z baltiškimi državami.

Obsojeni revolucionarci bodo odpeljani v Sibirijo?

VARŠAVA, 23. Listi javljajo iz Moskve, da zahteva politični urad, naj se pogojno na smrt obsojeni socialni revolucionarci odpeljejo v Sibirijo. Svet ljudskih komisarjev baje doslej ni odobril tega predloga.

Nemško lokomotive v Rusiji. — Nemško-ruska pogodba

VARŠAVA, 24. Doznava se, da je prispelo tekom tekočega meseca v Petrograd 280 nemških lokomotiv.

Te dni se je sestala v Moskvi komisija, ki ima pripraviti potrebno za sestavo nemško-ruske pogodbe.

Poljska

Odnošaji med Rusijo in Poljsko. — Sporazum o železniškem prometu

VARŠAVA, 23. Načelnik odposlanstva ukrajinskih sovjetov, katero se je udeležilo pogajanj med Poljsko in Ukrajino, ki so se vršila v Lvovu, je obvestil osrednji izvršilni odbor, da so se pogajanja končala in da se je dosegel med Poljsko in Ukrajino popoln sporazum o uredbi železniškega prometa. V smislu tega sporazuma, ki ga je poljska vlada že odobrila, bodo šli vlaki, ki pridejo iz Poljske, do Voločiska. Prevoz blaga in potnikov na progi Kiev-Lvov se vzpostavi v najkrajšem času. Poljska bo uvažala v Ukrajino premog iz Gornje Šlezije in poljedelske stroje, a Ukrajina bo izvažala razne surovine.

Imenovanje poljske delegacije pri Zvezi narodov. — Priprave za volitve. — Nemška nasilstva v Gornji Šleziji

VARŠAVA, 24. Imenovana je bila poljska delegacija za Zvezo narodov. Delegaciji bo predsedoval minister Simon Azdenazi, člana delegacije pa bosta komisar Plucinsky in minister Chodzko.

Minister za pravosodje Makovski je izdal okrožnico, v kateri nalaga podrejenim oblastvom, da skrbe za svoboden potek priprav za volitve in da takoj nastopijo proti kršilcem volilne svobode. Stavka v predilni in kovinarski industriji se je končala. Gibanje stavkajočega delavstva v varšavskih delavnicah je tudi potihnilo.

«Kurjer Warszawski» objavlja podrobnosti o nasilstvih terorističnih organizacij proti poljskemu ljudstvu in duhovništvu v nemški Gornji Šleziji. V soboto pride v Katovice glavar poljske države, ki bo obiskal tudi druge kraje v Gornji Šleziji.

Bolgarska

Velikansko zborovanje beguncev iz Tracije v Plevni. — Begunci zahtevajo mednarodni protektorat nad Tracijo

SOFIJA, 24. Bolgarska tiskovna agencija javlja: Ob priliki desetletnice vstaje so begunci iz Tracije sklicali v Plevno kongres, katerega se je udeležilo več desettisoč beguncev z vseh strani Bolgarske, ki so prišli, da poudarijo svojo nezlomljivo voljo, da se bodo borili za svobodo svoje domovine. Na kongresu se je razpravljalo o položaju, ki je nastal v Traciji vsled zadnjih dogodkov na vzhodu in se je poudarjala absolutna potreba, da se reši vprašanje Tracije v korist njenega prebivalstva in tako doprinese k pomirjenju tega dela Evrope. Vsi delegati so soglasno zahtevali, da se da Traciji avtonomija pod protektoratom Zveze narodov in velevlasti ter se tako omogoči beguncem vrnitev v njihovo domovino in prevzetje njihovega premoženja. Sprejela se je resolucija v tem zmislu.

Romunska

Letina na Romunskem. — Vlada kupi ves letošnji pridelek pšenice

BUKAREŠT, 24. Da se zajamči zadostna količina žita za prehrano prebivalstva, predvsem revnejših slojev, je sklenila romunska vlada, da izda letos posebne predpise o trgovini z žitom. To je potrebno vsled tega, ker je pridelek kljub dobri letini prepičel, da bi mogel biti dovolj za prehrano in izvoz v navadni meri. Po uradnih podatkih ministrstva za notranje zadeve bo znašal letošnji pridelek žita 2,404.616 ton. V deželi se potroši okoli 1,770.000 ton na leto, a za seme je potrebno 500.000 ton. Ostanek bo služil kot rezerva po odbitku količine, ki je potrebna za izvršitev kupčij, sklenjenih s Švico in Francijo. Vse žito kupi država po 25.000 lejev vagon poleg 5.000 lejev nagrade za vsak vagon, skupaj torej po 30.000 lejev vagon. Mlinarje bo zalagala država. Zato bodo morali prodajati moko po določeni ceni in tudi ceno kruhu bo uradno določila vlada.

Anglija

Splošni položaj na Irskem

LONDON, 24. Po zadnjih poročilih so se začeli irski uporniki posluževati proti irskim vladnim četam istih sredstev, ki so jih rabili pred sklenitvijo angleško-irske pogodbe proti angleškim četam. To sredstvo je neizprosna gverilja, ki povzroča vladnim četam občutne izgube. V zadnjem času so izvršili uporniki štiri take napade, ki so jih sicer vladne čete odbile, toda po srditih bojih, v katerih je padlo 7 vojakov in jih je bilo 15 ranjenih. Na jugu Irske svobodne države se držijo uporniki, ki so bili pregnani iz Corka, še vedno na hribih, ki obdajajo to mesto.

Nemčija

Seipelova pogajanja v Berlinu

BERLIN, 24. Wolfova agencija javlja: Pogovori, ki so se vršili danes z avstrijskim kanclerjem Seipelom in avstrijskim finančnim ministrom Segurjem na eni ter državnim predsednikom Ebertom in kanclerjem Wirthom na drugi strani, so imeli zelo prijateljski značaj. G. Seipel je zelo podrobno poročal o avstrijskem političnem in gospodarskem položaju, kakor je nastal po konferenci v Londonu, na kateri je bilo sklenjeno, da se vprašanje avstrijskih kreditov odstopi Zvezi narodov. Kancler je pripomnil, da bo podpiral avstrijsko zadevo pri Zvezi narodov z največjo energijo. Nadalnje zavlačevanje koncesije kreditov bi bilo usodno ne samo za Avstrijo, temveč tudi za centralno Evropo. Tekom teh pogovorov se je izrazilo mnenje, da bo morala Avstrija poizkušati premagati sedanje težave s pomočjo svojih sosedov. Nemčija bo pomagala bratski državi, kolikor ji bo mogoče.

Avstrija

Seipel ni ponudil češoslovaški vladi upravo in kontrole avstrijskih železnic

DUNAJ, 24. Zanika se vest, objavljena v nekaterih inozemskih listih, da je Seipel ponudil češoslovaški vladi upravo in kontrolo avstrijskih železnic, če Češoslovaška dovoli Avstriji kredit.

Ogrska

Vznemirjenje na Madžarskem zaradi Seipelovega potovanja v Prago

BUDIMPEŠTA, 24. Na Madžarskem vlada veliko razburjenje zaradi potovanja avstrijskega kanclerja v Prago. Na izredni seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da madžarska vlada vloži protest pri vrhovnem svetu radi praških pogajanj zveznega kancelerja. Hkrati je vlada naročila dunajskemu zastopniku madžarskega poslanika, da se informira pri avstrijski vladi o ciljih potovanja kanclerja v Prago in v gotovem slučaju da izjavi, da se iz tiska razvidni cilji pogajanj ne strinjajo z določili trianonske pogodbe. Madžarska vlada ne more dalje mirno smotriti poteka pogajanj. Enako naročilo je prejel tudi madžarski poslanik v Pragi.

Splošno smatra vse madžarsko časopisje pogajanja dr. Seipela v Pragi za načrt, zasnovan proti Madžarski. Vladni «Az Ujsag», glasilo grofa Bethlena, veli v ogorčenem tonu: «Avstrija se je vrgla v naročje Češoslovaške! Zveza s Čehi pomenja udejstvitev slovanskega koridorja. Madžarska vlada se opravičeno boji, da bo Madžarska po tesnejši zvezi Avstrije s Češoslovaško obdana z neprodirnim obročem, da bo na milost in nemilost izročena eventualni blokadi, ki omogoča Mali ententi vsak trenutek, da Madžarsko popolnoma obkroži in zapre od ostalega sveta.

«Pester Lloyd» komentira dogodke v Pragi in pravi «Madžarska mora biti za vse slučaje pripravljena!»

Nekateri listi pa še niso izgubili upanja, da konferenca v Pragi ne obrodi zaželjenih sadov. Madžarska še vedno računa na izdatno podporo od strani Italije proti Mali ententi.

Turčija

Stališče angorske vlade nasproti zaveznikom zahtevam. — Izjave Fety bega

PARIZ, 24. Notranji minister angorske vlade Fety beg je podal pred odhodom iz Londona poročevalcu lista «Petit Parisien» to-le izjavo: Našel sem v Angliji nekoliko ljudi, ki so me radi poslušali in ki so popolnoma prepričani o nevarnosti Lloyd Georgejeve politike za Anglijo. Resnici na ljubo pa moram reči, da so ti ljudje zelo napačno obveščeni in da ne morejo narediti ničesar za zmago svojega stališča. Tekom svojega bivanja v Londonu sem dobil vtisek, da ni prave volje za to, da bi se na vzhodu vzpostavil mir. Ne da bi hotel prejudicirati uspehe prihodnje konference, lahko povem to-le: če nam bodo predloženi predlogi od 26. marca v obliki ultimatuma, bomo lahko dali le tak odgovor, kakor smo ga dali dne 26. marca v veliki narodni skupščini. Pripravljeni smo skleniti premirje, ki bo pospremljeno z izpraznitvijo Male Azije, pripravljeni smo se pogajati o mirovnih pogojih, toda ne pred sklenitvijo premirja

Fety beg je nadalje govoril o zavezniških predlogih, poudarjajoč, da vsebujejo zelo dobra načela in da bi Turki zelo radi opozorili zaveznike na nekatere podrobnosti, ki so v navzkrižju z njihovimi nameni. Mi ne smatramo — je pripomnil Fety beg — zavezniške predloge za ultimatum, temveč kot prvi korak k sklenitvi miru. Zadnji dogodki v Traciji dokazujejo dovolj potrebo, da svojo prestolnico končnoveljavno zavarujemo pred vsakim presenečenjem.

Pripravljeni smo dati jamstva za svobodo držav in zaščito manjšin in izvršiti vse določbe, ki so se smatrale zadostne za Poljsko, Čehoslovaško, Romunijo in druge države.

Prihodnji sestanek sveta Zveze narodov

ŽENEVA, 24. Svet Zveze narodov otvori svoje 20. zasedanje dne 30. avgusta v Ženevi. Na dnevnem redu tega zasedanja bodo med drugimi tudi sledeča vprašanja: končna ureditev vprašanja svetih krajev v Palestini, poročilo stalne komisije za mandate C (nekatere nemške naselbine v jugozapadni Afriki in otoki na Tihem morju), narodne manjšine v Albaniji, Letiški in Estoniji, vprašanje meje med Jugoslavijo, Avstrijo in Ogrsko itd.

Dnevne vesti

SEJA POLITIČNEGA DRUŠTVA «EDINOST». Tržaški odborniki in zaupniki so uljudno vabljeni na sestanek, ki se bo vršil v danes, 25. t. m. ob 8. uri zvečer v uredništvenih prostorih «Edinosti» s sledečim dnevnim redom:

Posvetovanje o naši politični organizaciji za Trst in okolico v okviru skupnega političnega društva za Trst in Istro. Predsednik.

Fašisti ne sovražijo Slovencev! Tako je zatrdil te dni poslanec Giunta, glavar fašistov v Julijski Krajini.

V Kanalu so ustanovili fašistovsko skupino ob velikem slavju, ki ga je poveličeval tudi poslanec Giunta s svojo navzočnostjo in navdušenim govorom. Tako so poročali italijanski listi. S to zadevo se bavimo tudi na uvodnem mestu, a tu naj navedemo še par pripomb. Zanimivo bi bilo predvsem vedeti, koliko glav šteje ta skupina? Kaj jih je zaneslo v naš slovenski Kanal? Je-li med njimi tudi kak slovenske matere sin? Če je — dobro jim teknilo! Mi nismo nič izgubili ž njim. Oni pa tudi ne pridobili. Hladnim srcem smo prejeli to vest. Naše ljudstvo je miroljubno in tolerantno. Tudi s to skupino ne bo neprijetnosti, če jih oni ne bodo iskali. — Zanima pa nas sporočilo v listih, da je poslanec Giunta naglašal v svojem govoru, da fašizem ne sovraži slovenskega prebivalstva, namreč da mu hoče pomagati! Lepa beseda! Ali pa ji moremo verovati, ko je v tako strašnem nasprotju v vsem, kar smo doživeli doslej, od fašistovske strani. Mari pa je fašizem še le sedaj razkril svoje pravo srce, ki ljubi tudi slovensko prebivalstvo? Ne moremo drugače, nego da ostajemo neverni Tomaži, dokler ne bodo dejanja napram našemu ljudstvu drugačna. Posebno pa še, ko je bil poslanec Giunta tako previden, da je svojo ljubezen navezal na pogoj, ki je zelo elastičen. Rekel je, da fašizem ne sovraži Slovencev, ako spoštujejo Italijo! Tu je vmes vprašanje, kako si kdo tolmači spoštovanje do države? Če kdo vidi nespoštovanje v tem, da ljudstvo noče molče trpeti krivic, ki mu jih dela državna uprava, ali v zahtevi ljudstva, naj se spoštuje njegova narodnost in naj se mu ne kratijo njegove jezikovne pravice, ali v tem, da zahteva, naj se ga ne ovira v njegovem življenju in razvoju, v tem, da Slovenci hočejo ostati Slovenci: potem je seveda Giuntova ljubezen do slovenskega ljudstva zelo dvomljive vrednosti. Slednjič bi hoteli vedeti, čemu prav za prav so ustanovili v slovenskem Kanalu fašistovsko skupino? S kakimi nameni, proti komu? Morda proti komunističnemu gibanju? Nam ni nič znano o kakem takem gibanju v Kanalu. Proti komu torej naj se razvija delovanje fašistovske skupine v Kanalu?! Mari pa so jo ustanovili iz gole — ljubezni do Slovencev? Na vsa ta vprašanja bi želeli pojasnila, potem še le bomo mogli prav ceniti besedo g. Giunte, da fašizem ne sovraži slovenskega ljudstva. Slovenskega — naglaša, no, ne pa morda kakih podrepnikov in prodancev.

Zažigalci iz narodnega sovraštva. V Vrvarih pri Poreču se je zgodilo nekaj, kar kričeče ilustrira razmere, v katerih živimo. Predminolega četrtka ob 8 uri 45 zvečer je prišel tamošnji župan na dvorišče Antona Struje, kjer je temu poslednjemu iz narodne mržnje zažgal kup slame. Potem je hotel zažgati še druge kupe, da bi Struji uničil tudi vse seno. V tem hipu pa je prišla slučajno k oknu Strujeva žena ter opazila, da sta slama in seno v plamenu. Vsa prestrašena je začela kričati. Na nje krik je prihitel Struja s štirimi sinovi in dvemi sosedi na dvorišče. Obkolili so požigalca. Ta pa je prijel za puško in je hotel ustreliti na ljudi. Sreča je hotela, da sta mu poprej padli iz puške obe krvelji in da tako ni mogel ustreliti. Na to ga je eden navzočih udaril s kamenom po glavi ter mu iztrgal puško. Župan je na to, ves okrvavljen, pobegnil skozi šumo domov. Medpotoma mu je neprestano tekla kri ter zapuščala sled za požigalcem. Naslednjega jutra zgodaj so prišli orožniki in več naših ljudi na lice mesta. Pregledali so škodo in šli potem za sledjo naravnost k županu, ki so ga našli v postelji ranjenega. Ranjenec — «delegato e comandante di Comune» — je priznal svoj zločin. Govori se, da je izjavil, da je zažgal Strujevo seno in slamo le iz narodne mržnje, ki da jo že od mladih dni goji proti Slovanom. Sedaj se ta dogodek nahaja v rokah sodnije v Poreču.

Goriški deželni šolski svet vzpostavljen. Zadnja «Goriška Straža» poroča: «Kakor smo izvedeli iz najzanesljivejšega vira, je obnovitev gariškega deželnega šolskega sveta zagotovljena in se bodo tozadevna imenovanja izvršila v najkrajšem času. S tem bi bilo važno vprašanje naše dežele za nas ugodno rešeno. Kakor smo že v predzadnji «Gor Straži» poročali, je bilo treba mnogih bojev in silnega truda, da so se merodajni krogi v Rimu udali in dovolili zopetno oživljenje te velevažne ustanove». Obnovitev deželnega šolskega sveta, ki je bistveni del vsake deželne avtonomije, pomeni brezdvomno velik uspeh in veliko pridobitev ne samo za goriško deželo, temveč predvsem tudi za celokupno slovensko ljudstvo na Goriškem.

Salandra v Trstu. Bivši ministrski predsednik od l. 1914. do 1916. je prispel včeraj v Trst. Nastanil se je v hotelu «Savoia».

Živela tiskovna svoboda! Razprodajalnica listov na Brennerju (v Tirolu) je obvestila upravo lista «Der Tiroler», da se ji nedeljske številke niso dostavile in da se ji je sporočilo da so se listi sežgali. Kdo je zagrešil to protizakonito zaplembo? Menda je jasno. Če hočejo oblasti, morejo prav lahko ugotoviti krivce in jih kaznovati v smislu italijanskega tiskovnega zakona, ki zagotavlja tiskovno svobodo. Doslej vsaj nismo še nič čuli, da so neitalijanski državljani izključeni od dobrote tega zakona. Radovedni smo, kaj ukrenejo državne oblasti v tem nezaslišanem slučaju. Stvar nas zanima tem bolj, ker se je v novejšem času dogajalo, da izvestni junaki na javnih ulicah tržejo ljudem naš list iz rok in ga zažigajo! Tudi nam prihajajo dnevno pritožbe, da naši naročniki dobivajo list zelo neredno, ali pa sploh ne!

*** Poziv vsem pevskim, godbenim in tamburaškim društvom!** Svetoivanska podružnica «Šolskega društva» prosi vsa pevska, godbena in tamburaška društva, da se prijavijo za sodelovanje v večjem obsegu pri veselici, katera se namerava prirediti dne 1. oktobra 1922. Slavnost se bo vršila v Narodnem domu pri Sv. Ivanu. — Prijavi naj se tudi točka, s katero misli nastopiti vsako posamezno društvo. Ker se prijavljanje za sodelovanje zaključi 20. septembra, prosimo vsa ona narodna društva, katera mislijo nastopiti, da nam javijo svoje sodelovanje prej ko mogoče. — Prijave sprejema Zmagoslava Grgičeva, vrtnarica, Vrdela Timignano št. 1602 — Trst.

Odbor podružnice «Šol. društva».

Iz tržaškega življenja

Požar v ladjedelnici v Miljah. — Požar pri Sv. Jakobu. Včeraj zjutraj se je bilo nebo naoblačilo in vse je kazalo, da se bo vlila nad mesto silna ploha. V popoldanskih urah pa je potegnila burja in razčistila nebo ter naredila iz poletnega dne pravi jesenski dan. S prvim prihodom burje pa je prišel tudi njen navadni spremljevalec — požar. Že predsnočnjim je bilo po mestu več požarov. V jutranjih urah je izbruhnil požar v ul. Carpison 3, v neki neobljudeni hiši, polni gradbenega materiala. Prihiteli ognjegasci so se morali omejiti le na omejevanje požara na gorečo stavbo. Bilo pa je tudi to trdo delo, ki je trajalo do po 8. uri zjutraj. Hiša je popolnoma zgorela.

Okoli 14 so bili ognjegasci zopet nujno klicani k Sv. Jakobu v ul. Industria št. 8. Bile so se užgale v dimniku te hiše saje, in bi se bil požar z lahkoto pogasil, da ni bilo burje, ki je raznesla iskre po strehi, katera se je tudi vnela. Strah, ki je nastal med ubogimi družinami v hiši, je nepopisen. Vse je tekalo kakor zbegano okoli, nekateri so nosili pohištvo iz stanovanj, drugi so gasili, ženske in otroci so jokali. Panika se je razširila tudi na stanovalce bližnjih poslopij, po katerih je burja nosila iskre. Strah je bil tim večji, ker je bil, ko so ognjegasci prišli, plamen zajel že vso streho na goreči hiši. Ognjegasci so naredili vse, kar je bilo v njihovih močeh, toda vkljub vsemu prizadevanju, niso mogli preprečiti, da bi ne bilo zgorelo stanovanje z vsem pohištvom v V. nadstropju, kjer je stanovala g. Katarina Skorjavec. Reva je izgubila vse, ker ni zavarovana, kakor ni zavarovan sploh nihče v hiši. Pohištvo v spodnjem nadstropju, kjer stanuje družina Vascotto je bilo popolnoma pokvarjeno. Požar je naredil škode za nad 40.000 lir.

Okoli 17, ko so bili ognjegasci še zaposleni pri Sv. Jakobu, je prišla vest o ogromnem požaru, ki je izbruhnil v ladjedelnici v Miljah. Preden so ognjegasci prišli na lice mesta, so se dvigali že ogromni plameni iz goreče stavbe. Najprej so bili na licu mesta ognjegasci pod vodstvom stotnika Bugliovtza, pozneje pa so prišli tudi ognjegasci pod vodstvom inž. Sapunzachija, ki so bili prej zaposleni pri Sv. Jakobu.

Parnik «Rosandra» zaseden po vojaštvu. Posadka na parniku Rosandra, vkrcanem na pomolu «Sanità», je včeraj odkazala pokorščino zaradi sporov s paroplovno družbo. Fašisti in bivši vojaki so bili takoj na licu mesta, da bi vzeli njeno mesto. Posredovalo je vojaštvo, ki je zasedlo parnik. Posadka je bila izkrcana.

Pijan od kokaine. V našem mestu se je zadnje čase zelo razpasla grda strast, da se ljudje vdajajo uživanju kokaine. Vsi oblastveni ukrepi ne pomagajo nič, kdor se je navadil na uživanje tega prekletega strupa, ga ne more več pogrešati in si izmisli najneverjetnejše načrte, samo da pride do njega. Revež ve že itak, da ga strup telesno in duševno popolnoma uniči, toda ne more se zadrževati in končno pride v svoji omamljivosti tako daleč, da sploh ne ve več, kaj dela. Tudi nekega mladega dijaka v ul. Tor San Lorenzo 1 je prinesla nesreča v družbo, ki mu je dala tega strupa, kateri mu je potem prešel v kri in meso, tako da ni mogel več prestajati brez njega. Stariši so bili vsi obupani vsled otrokovega početja v pijanosti in si niso mogli razložiti gotovih pojavov hudih živčnih napadov, katerih prej niso nikoli zapazovali. Deček je postal bleden, čemeren in naravnost neznosen. Višek pa je dosegla ta njegova bolezen včeraj, ko je planil iz svoje sobe, kjer se je nahajal s svojim tovarišem, in kakor znorel skočil proti prepadenim starišem, grozeč jim s smrtjo. Komaj so se ga ubranili in ga spregovorili, naj se vendar potolaži in odpočije v svoji sobi. Mladenič se je res dal pregovoriti in se je vrnil v sobo, stariši pa so poslali po zdravnika, ki je prišel in ga vzel s seboj v bolnišnico. Z njim je vzel tudi njegovega tovariša, s katerim sta se skupno podajala uživanju kokaine.

Zadolžen mehanik. Armando Bastelli iz Bolonje, ki je po poklicu mehanik, je prišel po vojni v Trst, obljubljeno deželo, ki je že marsikoga razočarala. Razočarala je tudi njega. V Bolonji si je bil prvo leto po vojni postavil mehanično delavnico, kjer je sicer mnogo delal, mnogo zaslužil, še več pa potrosil. Ko je nekega dne spoznal, da je zabredel v dolgove do grla, je povezal sveženj in se odpeljal v Trst iskat sreče. Toda v Trstu rožce cvetejo ... le za nekatere, zanj niso hotele. Zaslužil si je sicer vedno vsakdanji kruh na ta ali oni iačin, toda do večjega denarja kar ni mogel priti. Bil bi tudi tukaj otvoril kako delavnico, a se ni upal, ker upniki v Bolonji so bili zapazili njegov beg in so namignili tudi policiji, da bi bilo dobro, če bi ga izsledila. In res je prišel iz Bolonje poseben policijski agent, ki je dobil nalogo, da moža na vsak način pripelje nazaj. Našel ga je včeraj v neki gostilni v Rojanu in ga aretiral.

Ujeta tička. Včeraj sta se pripeljala v Trst dva tička iz Benetk. Pišeta se Alfred Perissino in Hinko Baldisseri. Na postaji ju je sprejela straža, ki je bila že obveščena o prihodu visokih gostov in ju spremila z drugim vlakom nazaj v Benetke. O ti smola smolasta ...

Samomor. V ul. Monfort 4 ima prodajalno ščetar Marcel Riso, star 27 let. Ko je včeraj prišla njegova žena v prodajalno, ga je našla na tleh, bledega kot smrt. Revež ni mogel izpregovoriti niti besedice. Vsa preplašena je telefonirala na rešilno postajo. Zdravnik je takoj prihitel, toda ne vedoč, da gre za zastrupitev, ni prinesel s seboj za to potrebnih aparatov. Vzel je Risa seboj in ukazal šoferju, da vozi z vso naglico, toda zastrupljenec je medpotoma izdihnil. Vzroki samomora niso znani.

Vesti z Goriškega

Akad. fer. dr. Adrija v Gorici naznanja, da se vrši danes, dne 25. t. m. v mali dvorani pri «Zlatem Jelenu» prijateljski sestanek, na katerega so vabljeni vsi starešine in prijatelji dijaštva. Za člane udeležba obvezna! Odbor.

Št. Andrež. Bralno in pevsko društvo v Štandležu vabi na narodno slavnost, ki jo priredi v nedeljo dne 27. avgusta 1922. v Štandležu na dvorišču g. Petra Lutman pri cerkvi. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored: 1) Pozdravni govor; 2) Vilko Novak: — Himna — poje moški zbor iz Štandreža; 3) A. Nedvět: — Ljubezen in pomlad — poje moški zbor iz Štandreža; 4) Iv. pl. Zajec: Poputnica Nikole Jurišiča — poje moški zbor iz Štandreža; 5) Deklamacija; 6) * * * Na planine, poje moški zbor «Narodne čitalnice» iz Vrtojbe; 7) E. Adamič: Ptička, poje mešan zbor iz Štandreža; 8) Rihard Orel: Prekmurske narodne a) Pūngrad je ograjeni b) Bregi ponižajte se, c) Snočkaršnja noč, d) Lanjsko leto sam se ženu, poje mešan zbor iz Štandreža; 9) Slavnostni govor; 10) * * *: Pri oknu, poje pevski zbor iz Solkana; 11) Ipavec: Milada, poje mešan zbor «Slov. izob. društva iz Mirna»; 12) * * *: Od Straže, poje mešan zbor «Nar. čitalnice» iz Vrtojbe; 13) «Rodoljub iz Amerike», veseloigra v treh dejanjih. — Med odmori in po igri svira društveni tamburaški zbor ter deluje šaljiva pošta in srečolov. Vstopnina: I. sedež L 5.— II. sedež L 3.— stojišča L 2.— K obilni udeležbi vljudno vabi — Odbor.

Vesti z Notranjskega

«Omladinski tabor» v Matenjivasi bo nekaj sijajnega, kakor je razvidno po imenih društev, ki se ta dan udeleže tabora. Zbrana bo mladina iz vse Julijske Krajine, da se tam izpozna in navdahne z novim pogumom za vztrajno nadaljno delovanje.

Zveza mladinskih društev je dobila od sledečih svojih podružnic obvestilo, da nastopijo s kako točko pri oficijelnem delu: M. D. P. — Sv. Jakob, M. D. P. — Magdalena, M. D. P. — Boršt, M. D. P. — Brestovica in pa s posebno točko tržaški krožek «Omladina». Druge podružnice kot: M. D. P. — Tolmin, M. D. P. — Idrija, M. D. P. — Lonjer, M. D. P. — Opčine, Pevsko društvo «Kras», Opatjeselo, M. D. P. — Draga, Omladinski klub «Sloga» pa se udeleže slavnosti potom zastopnikov. M. D. P. — Matenjavas, pa ima nad vse težavno delo. pripraviti mora namreč tehnično stran tabora. Podružnice, ki spadajo v področje Matenjevasi, nastopijo s polnim številom svojih članov. Društva, ki bi si želela sodelovati na tem narodnem taboru, naj se zglase najkasneje do 25. t. m. na naslov: M. D. P. — Sv. Jakob. Campo S. Giacomo 5. — Trst.

DAROVI

Dne 24. 7. 22. se je nabralo v veseli družbi v Križu L 22.— za «Šolsko društvo». Denar hrani snujoča se podružnica «Šolskega društva».

V počastitev spomina blagopokojnega Jake Štoka daruje dr. Slavik L 30 za «Šolsko društvo».

Borzna poročila.

Tečaji

V Trstu, dne 24. avgusta 1922.

Jadranska banka	129
Cosulich	308
Dalmatia	290
Gerolimich	1310
Libera Triestina	453
Lloyd	1225
Lussino	585
Martinolich	140
Oceania	170
Premuda	365

Tuja valuta na tržaškem trgu:

ogrske krone	1.20.—	1.30
avstrijsko-nemške krone	—.(3.½	04½
češkoslovaške krone	77.50.—	78.25
dinarji	26.—.—	26.75
leji	17.50.—	18.75
marke	1.30.—	1.55
dolarji	22.40 —	22.60
francoski franki	176.—.—	176.50
švicarski franki	427.—.—	432.—
angleški funti papirnati	101.—.—	101.50
angleški funti, zlati	106.—.—	108.—
napoleoni	84.75.—	85.50

Mali oglasi

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

500 LIR nagrade dobi tisti, ki dobi kolo, ki mi je bilo ukradeno dne 11. t. m. v Orehku. Kolo je znamke «Puch» in ima po sedlom štev. 86571, ima dvojio pristavo, je črno lakirano ter vdelane nikljaste rožice, prvi krog kolesa je poniklјen, zadnji pa črn, po sredi špic je črta. Lastnik: Milan Premru, Orehek 21, pri Postojni. 1593

POROČNA SOBA, masivna, svetle barve, se proda po izredno nizki ceni. Campo Belvedere 1 1594

IZKUSENA SREDSTVA proti izpadanju las, neškodljiva za barvanje las, šampon itd. priporoča lekarna v Il. Bistrici 28/2

PRODAJALKA za trgovino mešanega blaga vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov pri upravništvu. 1584

MLADENIČ z dobrimi spričevali, vešč slovenščine ter italijanske korespondence, išče službe. Kumar, Trst, via Margherita 3 1586

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita. via Madonnina 10. I. 16

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema zadnji teden od 9 do 7, Gorica, Piazza Vittoria št. 4, I. 1511

NOVE POSTELJE, vzmeti, žimnice iz morske trave, iz volne in drugo posamezno pohištvo se prodaja po najzmernejših cenah. Fonderia 3. 1582

POZOR! Nujno potrebujem mnogo srebra. Plačam krone in goldinarje po najvišjih cenah. Via Malcanton 7, II. levo. 1594

Pod najugodnejšimi pogoji:

Stiskalnice za grozdje in jabolka; trebilnice za grozdje; plugi. 546

Slamoreznice na verigo i. t. d. i. t. d.

Ing. Righi & M. Vidovich

Trst, Via Sanità 8 (vogal Via Porporela)

Velik denarni zavod

išče

perfektnega

korespondenta

643

s popolnim poznavanjem francoskega in italijanskega ali pa angleškega in italijanskega jezika.

Ponudbe z navedbo zahtev je nasloviti na naslov:

Poštni predal 15 v Ljubljani.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: **Jadranska banka, Beograd** in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviču, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: **Frank Sakser Stade Bank.**

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio štev. 5 — Via S. Nicolò štev. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

PODLISTEK

M. JOKAJ:

MEČ IN BLISK (10)

Povest

Poslovenil Slavomir Josipovič

IX.

Bajazid je v naročju svoje lepe žene ležil nemirno maščevalnost, čakal neprijateljа in zbiral čete v grozno borbo za gospodarstvo sveta.

Ondi v zatišju veselja in radosti ni bilo govora o vojni; ondi ni sultan objokoval niti svojega sina; saj Marija ni znala, da ima sinove — može, kakršen je on, le da nimajo sivih brad. Sultanica vidi v svojem možu le radost in razkošje svoje. v blaženem trenutku ga spomni obljube: «Karkoli želiš, dobiš.»

«Torej kaj želiš?»

«Oh, dragi moj, Dsildirim! Kdaj pojdeš zopet proti džinom?»

«Še to leto. Morebiti še ta mesec.»

«Oh, kako rada bi videla živega džina!»

«To ne more biti, to ni igrača, zlata moja, iz pripovedk svojih žen, ki jih vsak dan poslušaš, lahko znaš, da bi te tak duh. ko bi se namerila nanj in bi mu ne znala zapovedovati, vso potolkel.»

Toda žena, ki si je bila enkrat to izmislila in zaželela džina, ni popustila.

Drugi dan zopet reče Bajazidu:

«Znaš kaj; dovedi mi džina, pa bodi pri meni, da mu boš zapovedoval!»

«To ne more biti. Džinovi ne trpijo moškega pri ženi.»

«Kako neumni so ti džinovi!»

Tretji dan Marija zopet reče Bajazidu:

«Blisk ti moj! Dragec moj! Nekaj želim in kar jaz želim, to ti storiš.»

«Da, storjeno ja, da le poželiš.»

«Želim, da me povedeš s seboj, kadar pojdeš zopet proti džinom!»

Kako čudovito je žensko srce!

«Danica moja, zlatka moja, kaj bi ti v vojni? Vojna je strašna reč. Ondi se strele bijejo in za sijajne zvezde tam ni prostora. Vsaka misel tvoje duše je spev slavca a divji krik v bitki je strašna kletev proti nebesom; za tvojo dušo ni tam mesta. Saj ti, že kadar greš po pokošenem travniku, zajočeš nad vsako cvetko, ki jo pohodiš s svojo nožico, iz cvetov pa, ki se pokose v boji, teče kri. Kako bi ti mogla to gledati. Umrla bi od samega strahu.»

«Jaz hočem videti kako ginejo pred tvojim pogledom čete džinov. Ti jih pogledaš in oni padajo. Ali se ne poje tako v pesmi? Pride jih mnogo, cele čete; od strašnega tuljenja se stresa nebo. Dsildirim se prikaže med nje in ni jih več. Od njihovega krika se stresa tudi pekel. Ali se ne poje tako v pesmi? Vodja džinov je prava pošast. Pokrit je z železom, toda Bajazid je strela, ki raztopi tudi železo. Ali se ne poje tako v pesmi?»

Bajazid mora pristati, da je vse to resnica, kar pojejo o njem žene v haremu.

«Jaz te hočem videti v sijaju in svetlobi, kakor je blisk. Hočem te videti kot Dsildirima, ko poraža svoje protivnike. Občudovala bom tvoje veličanstvo; ploskala in smejala se bom tvoji zmagi. Tedaj hočem biti pri tebi, da ti opletem čelo z vencem zmage; pred bleskom sijajnosti tvojega zmagonosnega obličja sedem se k tvojim nogam. Ali me povedeš s seboj Dsildirim?»

Sultan ji odgovori: «Naj ti bo!»

(Dalje).